

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' בא ד' שבט תשע"ו

החברותא גטאון פנימי לחברים גליון מס 522

פנינים יקרים

בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו (י', א') לשון התגלות כלשון הזה"ק ביתא דאתפרעו ואתגליין וכו', הצדיק בא אל החכמה ובינה להיות מגולה לפניך דרך ה', ועי' שהצדיק שפל בעיניו ומחזיק עצמו לגרוע מרשעים והשי"ת אתו כי הוא את דכא מושך לפי דעתו הקדושה גם דרך הרשעים וממילא גם הם חוזרים בתשובה כי רצון יראיו יעשה, וזהו למען שתי אותותי אלה בקרב.

(מתוך זכרון זאת להרה"ק מלובלין)

ויאמר משה בנערינו ובוקנינו נלך וגו' (י', ט') רצונו לומר שנתנהג נלך בקדושה הן בנעורינו והן בזקנינו בבנינו ובבנותינו נלך, היינו שנדריך אותם בקדושה. בצאננו ובבקרנו נלך רמז גם בעבודת הגשמיים כמו מו"מ ואכילה ושתייה וכד' נלך בכל זה להשי"ת כי חג ה' לנו רצונו לומר כי התלהבות אש בוער בנו לעבודתו יתב"ש ויתעלה זכרו.

ולכל בני ישראל היה אור במושבותם (י', כ"ג) יש לפרש בזה כידוע מי שהוא דבוק באמת הוא דבוק באור, כי באור פני מלך חיים (משל"ז) לאפוקי מי שהוא בשקר מ"כחש" שהוא צרוף "חשך" וזה שהיה נגף למצרים שהיה להם חשך אפלה ולישראל היה אור.

כי ממנו נקח לעבוד את ה' (י', כ"ד) פרעה התעקש כנגד רצון השי"ת ובכל מכה ומכה נעשה יותר קשה, ממנו אפשר ללמוד ומה אותו רשע התעקש ונשאר בשלו למעלה מדרך הטבע ק"ו שיהודי יכול להתגבר על רצונותיו למעלה מהטבע.

מארץ מצרים לאמר (י"ב, א') כדי לעבוד את השי"ת אין לו לאדם להמתין שיצא ממצרים, אלא גם בהיותו במצור עליו לעסוק בעבודתו יתברך, וזהו ויאמר ה' אל משה ואל אהרן כלומר שדבר ה' היה גם בהיותם בארץ מצרים - במיצר.

שה לבית אבות (י"ב, ג') כאשר איש ישראל מתבונן במעשי אבות - לבית אבות - הרי הוא מכניע עצמו כשה.

ואם ימעט הבית מהיות משה ולקח הוא ושכנו הקרוב אל ביתו וגו' (י"ב, ד') איתא בספרים למה פעמים בני אדם יש קרבות גדול ביניהם ומחבבים זה את זה עד למאד, ולפעמים כרוכים רבים אחר איש אחד, ויש בני אדם אף שהם לומדים מרחיקים עצמם זה מזה, הטעם הוא מחמת שבודאי בגן עדן היו יושבים זה אצל זה והיו שכנים ומקורבים לכן גם בעוה"ז הם מקורבים ומחבבים זה לזה.

וינצלו את מצרים (י"ב, ז') הגלות אינה מטרה היא רק הכנה לגאולה, והגאולה היא שנוכל להתדבק בהשי"ת. איתא בגמרא (ברכות ט) עשאוה כמצודה שאין בה דגן, תוס' שם שדרך הציידים לשים דגן במצודה כדי לפתות העופות ולהעלותם משם, איתא מהאריז"ל שאפילו מחשבה שאינה טובה יש בה ניצוץ וזהו דגן וכשמתגבר ועושה רצון השי"ת גם הנצוץ נמשך לקדושה ונשאר הכל בקדושה.

וינצלו את מצרים (י"ב, ז') הממון שנלקח מהמצרים זכה להינצל מידיהם כי בזה שישראל לקחו את ממונם של מצרים גרמו לעלית ערכה של הממון ולהביא להצלחה שגם המצרים נהנו מהם.

(מי השלוח מאיזביצא)

כל בן נכר לא יאכל בו (י"ב, ג') כל ערל לא יאכל (י"ב, מ"ח) איתא בפסחים (דף צו) ערל משום דמאים דהיינו מקולקל במעשים ובגסות, בן נכר נמצא במחשבות ופקפוקים באמונה, משא"כ יהודי כשיש לו דבר מה הוא מודה להשי"ת בכל לבו ויודע שאין זה שלו אלא סיעתא דשמיא שזכה לעשות רצון השי"ת אבל הגוי בא לידי גאות והכל במל, גאולת מצרים הכנה לגאולה העתידה.

(פני מנחם)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

שיחת הרא"ש זיע"א פרשת נח תש"ן נכתב ע"י א.א.

תוהו ובוהו. התוהו ובוהו שלו לא יכול לעשות פעולות, וממילא בכל תנועה שהוא עושה "מבשרי אחזה אלוקה". הוא דבוק. והוא מאמין.

הרבש"ע אינו מציאות שאפשר להשיגו, הוא לגבינו רק סיבת כל הסיבות, והאדם לא יכול להגיע להשתוות הבורא רק כאשר הוא מגיע לדרגא של אֵין, דהיינו כאשר הוא כבר לא מציאות. וכשהוא לא מציאות ממילא הוא לא חי, ומה שהוא חי והוא עושה הוא דבוק לסיבת כל הסיבות. והוא מוכרח להאמין, כי אם לא, איך הוא עושה תנועה, איך הוא שומע, איך הוא מדבר, ואיך הוא פועל פעולות, הכל מחמת שהוא דבוק בסיבה שהרבש"ע נותן לו בכדי שעל ידה הרבש"ע יהיה מפורסם. הרי כל המטרה של הרבש"ע שמחיה את האדם ומנהיגו דרך הסיבות הללו היא - "וחי בהם", הוא רוצה שכל אחד יחיה בפעולות של הקדושה. אבל כל עוד האדם הוא שמץ של מציאות, אפילו כגרגיר עפר, הוא כופר בעיקר. בגלל שהוא נהנה מהמציאות של עצמו, ואז אינו יכול להגיע להשגות בשלימות הבורא.

וכמו שהבורא עולמים הוא שלימות, שהוא טמיר ונעלם, כמו כן הצדיק הוא טמיר ונעלם. מתי הוא טמיר ונעלם, כאשר הוא בבחינה שהוא לא מציאות. וכאשר הוא לא מציאות אז הוא כבר לא חי וקיים. ובאיזה בחינה הוא כן חי וקיים? בבחינת חי וקיים

האדם צריך להיות תמיד הולך ומתקדם - להסתובב זה גלגל החזור - ולהגיע למציאות כזו שיהיה בבחינה של קודשא בריך הוא, ורק כך הוא יוכל להיות את הרבש"ע. האדם הוא מציאות, ובכדי להגיע לדרגא של השגת שלימות הבורא הוא צריך להיות באותה בחינה של אֵין מציאות. ואיך הוא יכול להגיע לדרגה זו? כאשר הוא מכיר את הערך של עצמו. ע"י החסרונות שלו וע"י הכשלונות שלו הוא משיג את ערך עצמו שהוא בשפל הכי נמוך של העולם שאין יותר נמוך ממנו, ואז הוא משיג את התוהו ובוהו שלו. הרי האדם הוא כלום, מה אנו מה חיינו. ונחנו מה. תוהו ובוהו. וכשהוא מחפש ומגיע לבחינה זו שהוא מרגיש ומכיר שהוא תוהו ובוהו, אז הוא כבר לא מציאות. הכשלונות שלו הביאו אותו לתוהו ובוהו, והוא כבר לא מציאות בעולם, ואם כן הרי הוא בדרגא של ותחסרהו מעט מאלוקים.

וההכרה הזו מביאה אותו להכרת הבורא ולדביקות בה'. כי מכיוון שהוא לא מציאות, אם כן איך יש בו חיות. איך אדם הולך ומדבר ועושה פעולות, הכל מכח המוח, כאשר המוח לא פועל אי אפשר להזיז את היד, אבל איך המוח עובד? מוכרח להיות שיש כח שמחיה אותו. וכך, מתוך התוהו ובוהו שלו, הוא מגיע להדבק בקודשא בריך הוא, בבחינת התוהו ובוהו של הקדושה. הכשלונות שלו הביאו אותו להכרה שהוא כבר לא יכול לעשות מאומה, שום דבר,

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

של הקדושה, כדוד מלך ישראל שמתוך השפלות שלו הגיע לבחינת "דוד מלך ישראל חי וקיים".

דוד המלך הגיע לבחינה זו אחרי מעשה בת שבע. כאשר הוא ראה שהוא כבר לא יכול לעשות כלום, מזה הוא הגיע לבחינת תוהו ובוהו, והוא נהיה כלה מאליו, מכיון שנהיה "אויס" מציאות. וכשהוא לא מציאות הוא צריך אחיזה, ואז הוא השיג ("דערהערט") שבו עצמו יש סיבה שגורמת לו להיות חי וקיים. ומכיון שהוא הגיע אל החי וקיים של הקדושה והשיג שיש חי וקיים, והוא גילה בעולם שיש חי וקיים, הרבש"ע נתן לו שהוא בעצמו יהיה חי וקיים, ועל ידי זה יתפרסם שהרבש"ע הוא חי וקיים. כי לולי החי וקיים של דוד המלך לא יכל להיות מפורסם החי וקיים של הרבש"ע.

בכל הדורות לא היה אחד שהשיג את הבחינה הזו של חי וקיים כמו שדוד המלך השיג. כל כך הרבה אנשים גדולים היו ואף אחד לא נקרא חי וקיים, בגלל שכאלו השגות לא היה אחד שהשיג כמו שדוד המלך השיג.

ואף שלפני דוד המלך ידעו ג"כ שיש רבש"ע, אברהם בן שלוש שנים הכיר את בוראו, ומשה רבינו ראה שאין עוד מלבדו, יש בזה מדריגות על גבי מדריגות, אבל את ההשגה הזו של חי וקיים לא השיגו עד דוד המלך. "חי וקיים" זה נצחיות, הדרגה הכי גבוהה. ולמרות שתמיד ידעו שהרבש"ע חי

לעולם אף אחד לא השיג בחינה זו עד דוד המלך, בגלל שאף אחד לא ירד אל השפל שדוד המלך ירד. רק הוא שירד אל תכלית השפל שבעולם, הוא יכל להשיג את שלימות ההתפשטות של ההישג, שהוא השיג את סיבת כל הסיבות ועילת כל העילות. ובלי הירידה הזו הוא לא יכל להשיג.

דוד המלך ע"ה מתוך הכשלונות שלו, וע"י הבושות הנוראות שהיו לו, הגיע לכזו דרגה של שפלות שאף אחד לא הגיע לפניו. אברהם אבינו אמר "ואנכי עפר ואפר", משה רבינו אמר "ונחנו מה" שאפילו תולעת אינו, אבל דוד המלך הגיע לדרגה יותר גדולה של שפלות - "וחטאתי נגדי תמיד", שהיא דרגה הכי גדולה בגלל שזה נובע מפשיעה, "כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד", אבל "תולעת ולא איש חרפת אדם ובזוי עם" לא נובע מפשיעה. וכאשר הגיע לשפלות של פשיעה, הוא נהיה כלה מאליו ולא היה לו שום אחיזה, ומזה שלא היה לו כל אחיזה הוא השיג חי וקיים. כך זה מוכרח להיות, זה לעומת זה. כי רק כאשר השיג בשלימות שהוא לא מציאות, הוא נשאר תוהו ובוהו, והתוהו ובואו אין לו נשימה, ואם הוא נושם אזי "כל הנשמה תהלל קה". ומתוך שהוא זכה להשיג את השפלות שלו בכזו שלימות הוא זכה להשיג את שלימות הבורא של חי וקיים. ומכח זה נתגלה על ידו בעולם שיש חי וקיים.

המשך יבוא אי"ה

המשך פנינים יקרים

והנה מצרים נוסע אחריהם (י"ד, י) כתב רש"י בלב אחד כאיש אחד ובפרשת יתרו (מ"ב, כ) עה"פ ויחן שם ישראל פרש"י כאיש אחד בלב אחד, ההבדל בין המצרים שהקדימו את לב האחד כל אחד היה לו הבנה שכדאי לרדוף אחרי ישראל כדי להשיב הממון שהשאלום ובוזה נעשו כאיש אחד. משא"כ ויחן שם ישראל היה כאיש אחד שאמרו נעשה ונשמע קודם האמונה והתמימות ואח"כ ההבנה. (שפת חיים)

ואתה הרים ממך וכו' (יד, טז)... בלתי אפשרי שיהיה אדם בכל המצוות לקיימם בכל פרטיהם ודקדוקיהם. רק כשאדם נזהר במצוה אחת לעשותה בכל פרטיה ודקדוקיה התלויים בה, מסייעו שהשי"ת יהיה בעזרו לקיים כל המצוות.

ויאמינו בה' ובמשה עבדו (יד, לא)... אנו מאמינים שעד ביאת הגואל במהרה בימינו כל מה שיאנח איש אחד מישראל ויאמר אי רבש"ע עוזר לי וישבר לבו בהרהורי תשובה יוושע והכל מכח הבעש"ט ותלמידיו.

ויאמינו בה' ובמשה עבדו (יד, לא) אם במשה האמינו ק"ו במקום? אלא ללמדך שכל המאמין ברועה ישראל כאילו האמין במי שאמר והיה העולם. (מכילתא פר' בשלח)

משה ואהרן נדרשו לעשות פעולה קטנה אשר מהם נעשו פעולות גדולות ללמדנו שלא יעלה על לב האדם לומר שאין במעשיו אלא מילתא זוטרתו וחסר ערך, אדרבה דייקא בשעה שאינו מרגיש בעצמו התעלות וקרבנות אלקים, ואעפ"כ אינו מרפה מלהמשיך בעויו ובתעצומות בכל אותן ההנהגות הנדרשות יש לעשה יתרון רב מפני שנעשים מתוך מסירות אמונה ותמימות חוץ מדרך הטבע.

(שפת חיים)

עיקר תקנת מנהגי שובבי"ם ת"ת היא בשנה מעוברת לפי שהשנה ארוכה ויש יותר מחצי שנה בין בה"ב שלאחר סוכות לבה"ב לאחר פסח (עיין מטה משה בשם מהר"ש) בעל השלח"ק גותן מעם שבשנת העיבור צריכים לעשות תשובה יותר מבשאר השנים לפי שאם לא היה מעוט ירח (כמ"ש לכי ומועטי עצמך) היו חמה ולבנה משמשיין ביחד ולא היו צריכים לעבר השנים. ונבחרו הפרשיות הללו לפי שבהם מרומזים תשובה תפלה וצדקה ותלמוד תורה, היינו בשמות מתבאר ענין הגלות בפרשת וארא מתבאר ענין התשובה, בפרשת בא ענין עבודת הקרבנות, בפרשת בשלח ענין התפלה בפרשת יתרו מתן תורה, משפטים דינים תרומה נדבת הלב בצדקה, תצוה בגדי כהונה לאהרן איש חסיד ע"כ. מוה"ר אשר זיע"א היה רגיל להתבטאות שובבי"ם ת"ת וילדע קינדער מאכט תשובה (בנים שובבים תעשו תשובה) כמאה"כ שובו בנים שובבים, מוה"ר הרא"ש היה מעודד בשבועות אלו להרבות בתפלות ואמירת תהלים והליכות למקומות הקדושים.

על פי קבלה קיימת תקנת שובבי"ם בכל שנה ובשנה מעוברת מוסיפים שבתות ת"ת תרומה תצוה ועיקר תקנתם בקדושת היסוד ואיתא בבני יששכר: הבטיחנו השי"ת פתחי לי אחותי רעיתי (שהש"ה) ודרשו חז"ל אפילו בדבר עבירה המצטרפת לתשובה עילאה היינו פתחו של אולם. מ"מ אם פתחו לי פתח כחודה של מחט כשהאדם יעשה את שלו בתשובה ודוי דברים באמת וכו' יזכה לבא לתשובה עילאה. ובפרט בימי התשובה.

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

5829688 - 02 פקס: 5325477 - 02

ת.ד. 5080 ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

